

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei ; 6 luni 18 lei ; 3 luni 8 lei.
In Districte : . . . 1 an 36 lei ; 6 luni 18 lei ; 3 luni 10 lei.
In Străinătate : . . . 1 an 48 lei ; 6 luni 24 lei ; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiunea Pasajului Român, Nr. 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biroul central de anunțuri pentru Germania.
Pentru Franța, Anglia, Austro-Ungaria și Italia : Se va adresa la AGENȚIA LIBER, Paris, 50, rue de Notre-Dame-des-Victoires (place de la Bourse).

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV 30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Serisurile nefranțeze se refuză. — Articollii nepublicați nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă. (

SCIRI TELEGRAFICE

Constantinopol, 3 Septembrie.

Până acum n'a sosit din Berlin nici un răspuns la propunerea făcută de Poartă în chestiunea bulgară. De și prietul Bismark a dat Porții să înțeleagă, că densusul, ca președinte al congresului din Berlin, să încredințeze misiunea de a determina pe Austro-Ungaria, Italia și Anglia să primească propunerile rusești și că pentru acest caz ar fi asigurat că va obține asentimentul acestor Puteri, cu toate acestea în cercurile oficiale turcești domnește convingerea, că acest demers nu va avea succes. Ba se asigură, că Poarta prevăzând acest nesucces, s'a adresat către Germania, spre a se scăpa de răspunde față cu Rusia. Se crede că înainte de o săptămână nu va sosi din Berlin nici un răspuns, de oare-ce prietul Bismark se află acum în Kissingen.

Constantinopol, 4 Septembrie.

Banca otomană a făcut cunoscut ministrului de finanțe, că va înceta cu plățile către ambasadele turcești din străinătate și către ofițerii angajați prin contract, dacă Poarta nu va fi următoare angajamentelor sale de vîrsare la bancă. Fiind că ministrul de finanțe n'a dat nici un răspuns, banca a și încetat de câte-va zile de a mai face plățile menționate.

Bombay, 3 Septembrie.

Agencia Reuter anunță : Oștire din Kabul spune, că la 26 Iulie trecut au fost lupte la Killai-Katambator, aproape de Zolficars, între Ruși și trupele din Herat.

Dublin, 4 Septembrie.

După expulsarea veduvei Molony la Herbertstown (in Irlanda), această femeie bătrână și bolnavă, care a fost gonită din pătrul ce ocupa, deși strămoșii ei, din tată în fiu, au exploatat aceiași proprietate de două secole, agenții au expulsat din locuințele lor pe arendașul James Baggot și pe o alta veduvă cu numele Mary Anne Hegan, mama a cinci copii mici.

Pe când dînsa era aruncată afară din casă se zări venind o trasură, care ajungînd la locul unde era trupa agenților, voi să treacă mai departe. Un soldat strigă : «Nu poate trece nimeni linia !» — «Eu am dreptul să trec — zise personajul din trasură. Numele meu e O'Brien și sunt membru al parlamentului și cer să ved ce se petrece în această fermă.»

Atunci înaintă un maior și zise că nu poate lăsa pe nimeni să treacă fără o autorizare a căpitanului Plunkett, care avea comandamentul trupelor.

D. O'Brien replică : «Nu voiți nici o favoare de la căpitanul Plunkett. Eu reciam dreptul de a vedea însuși, ca reprezentant al poporului, scenele de barbarie ce se petrec în această fermă.»

Fără a răspunde la aceste cuvinte, maiorul dete ordin poliției să respingă pe înăuntru ce se grămădiseră în apropiere și în dată oamenii poliției năvăliră cu bătele lor în mijlocul grupurilor. «Ordinul ce dai este infam — zise d. O'Brien — acești oameni n'au zis o vorbă, n'au făcut nimic ; n'aveți dreptul să i maltratați.»

Poliția se opri în fața protestării energice a d-lui O'Brien. «Grație Domnului — adăuse reprezentantul irlandez — vom ajunge încurînd la capătul acestor infamii.»

Sfinția sa părintele Ryan, care stetea alături, zise arătînd spre poliție : «Iată oamenii, cari ieri seara ne numeau căini !»

D. O'Brien replică : «Aveți răbdare ; în curînd și căinii își vor avea ziua lor de triumf, ori în ce chip ar fi.»

Apoi d. O'Brien plecă cu trasura înainte spre fermă, unde se găseau agenții, cari își terminaseră trista lor misiune.

SERVICIUL TELEGRAFIC AL ROMÂNIEI LIBERE

Madrid, 6 Septembrie.

Urmăririle contra anarhiștilor spanioli se urmează cu activitate. Se presupune că ei ar avea ramificații la Bordeaux și la Marsilia.

Guvernul francez consideră cazul fără gravitate.

Paris, 6 Septembrie.

Incercările de mobilizare sunt foarte satisfăcătoare.

(Agence Libre).

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

București, 26 August 1887

Se observă o mare dorință la sprijinitorii guvernului ca atacurile ce acesta suferă din atât de multe părți, să fie înlocuite printr-o discuțiune de idei. Această dorință ajunge la unii pînă la un așa grad, încât ei se aventă în considerațiuni, în cari se rătăcesc câte o dată, cum se întîmplă adese-ori mult schimbătorului politic ce acum iscălește «Un fost Lozovean.»

Năzuința scriitorilor oficioși pare laudabilă ; dar nu prinde. Nu vorbim de colaboratorul, astăzi al *Voinței Naționale*, pe care l pomenim mai sus ; acesta a avut numai darul, poate neprețuit, d'amuza. Vorbim de articole de acelea cari pot fi discutate. Ei bine, aceste din urmă, deși au avut meritul lor, n'au prins. Și ne-e teamă că asemenea încercări nu vor prinde nici pe viitor.

Care să fie cauza ? Se simte de toți că politica, așa cum s'a făcut pînă acum în țara noastră, nu este ceea-ce ar trebui să fie. Cu toate acestea, încercările ce scriitorii oficioși fac în scopul, după câte arată ei, d'a aduce o îmbunătățire în această privință, rămân zadarnice. Se discută de multe ori foarte serios în diferite părți, nu însă cu zările oficioase.

Cauza ? — Cauza nu poate fi alta decît că lumea vede în silințele scriitorilor oficioși, în scopul aparent, ci pe acela d'a face o diversiune. Dînsa crede că sprijinitorii guvernului regretă felul atacurilor ce se aduce acestuia pentru rîul ce i'l aduce, nu pentru rîul ce produce asupra spiritului public.

Aceasta este un semn mai mult de deconsiderațiune în care este căzut actualul guvern pentru public. Și întreaga colectivitate este deconsiderată. Prin urmare, or-ce guvern eșit din partidul d-lui I. Brătianu ar fi copleșit de acest rezultat puțin măgulitor dat de o guvernare de un-spre-zece ani.

Nu este vorba aci de slăbiciunea ce vine or-cărui guvern care deține puterea o vreme mai îndelungată. O astfel de slăbiciune naturală poate proveni de la numărul și importanța cesiunilor ce dînsul are a rezolva, precum și de la lipsa de autoritate a capului care conduce partidul ; ea însă n'aduce și micșorarea stimei publice.

O slăbire a guvernului mai poate proveni dintr-o caracterizare prea mare a unor reforme ce susține. Greșeală din partea lui, sau nepricepere din partea publicului, or-care din aceste două ar fi cauza, guvernul se slăbește, poate fi răsturnat.

Dar în toate aceste cazuri, dacă acel partid perde încrederea publică în acel moment, el părăsește puterea fără ca să înceteze d'a fi stimat de toți.

Slăbiciunea guvernului d-lui I. Brătianu nu este de acest fel. El, într'adevăr, a perdut încrederea

publică, dar a perdut și stima, precum a perdut și partidul întreg încrederea și stima publică de care se bucura la venirea lui la putere.

Cerceteze-se în ce dispozițiune se găsește spiritul public și nu va mai rămănea îndoeală de esențiatele afirmațiunei noastre. O indiferență ce nu se poate turbura a coprins mai pe toți. Ori-ce face guvernul, fie chiar de o arbitraritate scandaloașă, nu surprinde. Cele petrecute pînă acum au adus publicul să nu se aștepte la nimic bun, să creadă tot posibil.

După scandalurile, de exemplu, de la Bosel și de la Orfeu, de la redacțiile ziarelor opoziționiste etc., un bucureștean n'a fost surprins de revoltațiunile abuzuri ale administrațiunei în Galați. În fața unui astfel de cinism al colectiviștilor, fără indiferența ce a coprins pe public, guvernul trebuia să demisioneze cu rușine.

Când guvernul ia o măsură, numai decît se caută motivele meschine de putere cari l-au hotărît să o ea.

Aceste constatări ne pun în pozițiune d'a ne da seama de gradul pînă la care publicul a perdut stima ce a avut pentru guvernul său.

De aceea dînsul nu vede în dorința vie a scriitorilor oficioși de a depărta din discuțiune personalitățile, de a lăsa într'un rînd inferior faptele guvernului, decît interesul de putere d'a schimba o discuțiune umiltoare pentru partidul lor.

Acesta este rezultatul la care au ajuns colectivisti în opera de educațiune politică a acestei țări.

CRONICA ZILEI

Rezultatul alegerii de la 22 August a colegiului III pentru consiliul general al jud. Mehedinți :

Alegători înscriși 1,627. Votanți 704. S'ad ales d-nii : Ion Ștefănescu, cu 668 voturi ; Zaharia I. Zaharia, 668 ; Dimitrie Bungeteanu, 668 ; Constantiu Vulpescu, 668 ; George Draguți, 668 ; Mihail C. Savoiu, 668 ; Ion Igierosanu, 623 ; Stan Nicoliciu, 416. Voturi anulate 36.

Inmormântarea repositului Timotei Cipariu s'a făcut Luni la 24 August in Blăși. Asociația Transilvană pentru învățatura și cultura poporului Român al căruia președinte și fondator era Cipariu, a luat un doliu de 15 zile.

Cipariu fusese în vîrstă de 83 de ani.

Unirea află că pădurile de pe teritoriul comunei Brusturoaia, din jud. Bacău, ard de la 21 August.

După cercetările făcute nu mai există nici o îndoială pentru *Lupta* cum că focul de la fabrica de hîrtie de la Letea a fost pus. Unul din lucrătorii fabricii ar fi mărturisit că el este unul din autorii acestui incendiu. Suntem informați, că acest lucrător ar fi declarat de complicit pe niște persoane cari ocupă înalte pozițiuni în societate.

De la 15 (26) August poliția frontarielor ce se făcea de impiegații vamali a trecut în mîna autorității militare.

De la această dată pașapoartele să vizează de comandantul militar al punctului.

Vaporul de pasageri între Galați și Brăila va urma cu începere de Joi 16 Septembrie a. c. acest orar :

Pornire din Galați în fie-care zi la ora 7 1/2 a. m., 12 1/2 p. m. și 3 1/2 p. m.

Pornire din Brăila în fie-care zi la 9 ore a. m., 2 ore p. m., și 5 ore p. m.

In ziua de 30 August se va vinde prin licitație, la oborul de vite din Galați, averea ce s'a secfestrat d-lui Niculae G. Vlaicu, pentru dări neplătite.

Averea secfestrată este : 58 boi, 2 buhai, 16 vaci, 8 mînași și 4 mînzate.

La 3 Septembrie se va vinde pe piața principală din orașul Turnu-Severin, prin licitație publică, iapa Princesa, a regimentului 9 de călărași.

Pentru procurarea cărnei necesare deținuților militari din penitenciarul Tergșor pe timpul de la 1 Octobrie a. c. pînă la 1 Octobrie 1888, în cantități aproximative de 80—120 kilograme carne zilnic, la 16 Septembrie se va ține licitație în localul acestui penitenciar, situat în comuna Tergșorul-Nou, jud. Prahova, în prezența comisiunei direcției penitenciarului.

Pentru a putea concura la această licitație doritorii, pe lângă actele prevăzute în caetul de sarcine, vor depune câte o cautiune de câte 500 lei fie-care pentru asigurarea predării furniturilor menționate.

Citim în *Vocea Covurului* din Galați : S'a început construcțiunea stradei Portului cu bani din fondul de 1/2 %.

Antreprenorii construcțiunii beneficiază de peatra veche de pe stradă, pe care o sfărîmă și o fac beton la noua construcțiune. Mai mulți cetățeni ne roagă a întreba dacă această facultate de a dispune antreprisa de vechia piatră a fost pusă în condițiunile de licitațiune, căci se susține spre ași pava alte strade cu ea. Fără îndoială aceste lămuriri le ar putea da publicului numai d. inginer al Statului însărcinat cu supraveghierea, și care va putea spune cuvîntul său în plină cunoștință de cauză, avînd în mîna toate actele oficiale.

La 1 Septembrie se ține în Galați, în localul comandamentului flotei, concurs pentru trimeterea a tref tineri la școala navală din Brest.

Membrii societății funcționarilor publici sunt convocați în adunare generală ordinară pentru Duminică 6 Septembrie la 12 ore și jumătate ziua.

Adunarea se va ține în palatul Universității sala Nr. 1.

Din mosia Verguleasa-Berendeasa, situată în comuna Simileasca, din plasa Sărata, județul Buzău, fostă pendinte de episcopia Buzău, rămîind nevindute câte-va loturi, locuitorii români mărginași, lucrătorii manuali de pămînt, domiciliati în orașul Buzău, să știe că în ziua de 16 Septembrie și următoarele se va ține licitațiune publică în localul ministerului domeniilor, caea Victoriei Nr. 103, pentru vînzarea acestor loturi.

Locuitorii cari se găsesc în condițiunile legii și voesc a cumpăra asemenea loturi spre a putea fi admiși la licitațiune trebuie să presinte comisiunei de vînzare, pe lângă garanția provisorie care este de lei 64 pentru fie-care lot, și un certificat de la primăria din Buzău, prin care să se constate că este într'adevăr locuitor român mărginaș, lucrător manual de pămînt, domiciliat în acel oraș și are drept după lege să cumpere pămînt.

După art. 45 din lege, cumpărătorul este obligat ca în termen de o lună de la confirmarea vînzării să răspundă a zecea parte din prețul rezultat la licitațiune ; iar restul de nouă zecimi în termen de 24 ani, cu dobînda de 6 la sută și amortisment după tabel (1 leu și 92 bani la sută) pe fie care an, în rate trimestriale, plătiabile la începutul fie-cărui trimestru.

DECRETE

Se deschide pe seama ministerului de rebof un credit suplimentar de lei 30,000, pe exercițiul 1887—1888, pentru continuarea lucrărilor geodessice ce se execută în vara anului curent.

Acest credit se va acoperi din paragraful prevăzut prin bugetul general al Statului pentru deschidere de credite suplimentare și extraordinare.

FRANTA SI GERMANIA

O foae ce apare în limba franceză în Budapesta, critică sever ipocrisia acelor cari prezintă pe Franța drept cauza unică a tuturor rălelor din Europa. Acea foae scrie :

„Nu încapă îndoială, că civilizațiunea a retrogradat grozav din ziua în care am văzut smulgîndu-se brutal faclia din mîinile Franței și trecînd în mîinile Germaniei.

La deviza cea frumoasă, nobilă și generoasă a Franței moderne, deviză trasă nu din declarațiunea drepturilor omului, cum se zice mai adeseori, ci din însăși natura temperamentului francez, Prusienii au substituit cealaltă maximă nu mai puțin faimoasă astăzi :

„Forța primează dreptul.“
Ceea ce s'a născut din această nouă morală — la care au subscris, în mod tacit cel puțin, mai multe State europene, — se vede astăzi, i se resimt efectele chiar și în afară de țările smulse cu violență de la patria mămă.

Care e în toată lumea țara, unde cordialitatea nativă e cea mai mare, expansiunea cea mai vie, ospitalitatea cea mai largă ? Să întrebe cineva pe Poloni, să întrebe pe Unguri, să întrebe pe toți cei cari au parcurs Franța de la un capăt la altul, dacă primirea ce li s'a făcut n'a fost mai bună, mai călduroasă chiar decum ar fi găsit-o în țara lor proprie

Și astăzi încă există oare un Polon, un Ungur, un Rus, un Spaniol, un Turc care să își plîngă de ospitalitatea franceză ? Nu. Si de ce ? Pentru că nimeni din ei n'a abuzat de această ospitalitate.

A acuză pe Franța că nu visează decît război, că nu face ori-ce ar fi decît în vederea războiului, acesta e un clișeu ce nu mai prinde. Pentru ori-cine, pe care nu l'orbeste absolut spiritul de parti-pris, e demonstrat de mult timp, că departe de a voi să caute ceartă puternice sale vecine, națiunea franceză a făcut, din contră, tot ce a putut spre a evita să o supere cât de puțin.

Nu reamintim toate astea decît în trecut și cu singurul scop de a arăta că soarta Europei a depins tot-d'una numai de voința omului care guvernează Germania și că nici odată pacea n'a fost amenințată de Franța.

Dece să nu se recunoască franc, că e o calamitate publică, că Germania a ajuns la preponderanța supremă în detrimentul marelui națiunii care de secole a mers necontent în fruntea civilizațiunii ?

Recolta grăului în Transilvania și Ungaria

Cultivatorii noștri au terminat cu recolta grăului și a secării peste tot locul. După recolta cred a fi timpul cel mai potrivit, de a da o scurtă dare de seamă asupra rezultatului obținut. În privința aceasta, după-cum arată datele oficiale despre recolta grăului din Ungaria, se poate constata, că fin celc 63 comitate, 20 au recolta foarte mulțumitoare, 20 mulțumitoare 20 de mijloc, un comitat rea și 2 ici oalea mai bună sau mai rea. Cele dintăi 20

comitate reprezintă un teritor de 3 milioane jug. cadastrale, deci recolta de producție a țării se poate lua ca 60%. Și dacă calculăm la un juger cadastral numai 12 hectolitre, ajungem la un rezultat de 36 milioane hectolitre. Mai departe dacă calculăm la restul din teritor de 18 milioane numai 10—15 milioane hectolitre ajungem la concluziunea, că recolta Ungariei dă o cantitate de 46—50 mil. hectolitre. Greutatea grâului s'au constatat a fi de la 78—82 chilograme la hectolitr. Acum dacă computăm prețul la hectolitr numai cu 6 fl. ajungem la o sumă de aproape 300 mil. fl.

După cum se vede din datele oficiale am avea o recoltă destul de abundentă, astfel încât am mai putea și exporta. Și dacă cultivatorii noștri și-ar ameliora atât metoda de lucrare, cât și cel de îngrășare prin bălgar, recoltele ar deveni din an în an mai bune, mai abundente.

Este cunoscut că solul devine productiv în două moduri: prin lucrul mecanic și chimic. De lucrul mecanic se ține aratul, grăpatul și celelalte ocupații preparatoare pentru cultură. La noi am putea zice, cultivatorii s'au folosit aproape numai cu lucrul mecanic, chiar și față de aceasta mai avem mult de dorit, căci cultivatorii noștri s'au datat a face tocmă și în sol bogat în humus, niște arături de tot superficiale. Urmarea este de tot naturală. Semănăturile sunt expuse, aci la o umiditate prea mare, aci la o căldură nesuportabilă. Și ce este mai însemnat, prin alăturile superficiale sleim mai curând puterea productivă a solului, căci numai pătura de-asupra nutrește plantele; sub-solul rămâne neatinț.

Arăturile adânci însă în sol bogat în humus ar da solului o productivitate mai abundentă. Semănăturile nu ar fi așa expuse nici la o umiditate prea mare, nici la o căldură nesuportabilă, căci rădăcinile ar putea pătrunde destul de adânc în pământ pentru a putea fi scutite. Dar și sol bogat în humus prin dese recoltă devine din an în an mai puțin productiv, în urma principiului: „din sacul, care tot e și numai adăogă nimic, cunând se gata.”

Pentru a înconjură acest neajuns cultivatorii practici au introdus lucrarea chimică a pământului. Prin lucrarea chimică solul și redobândește în parte forța pierdută în urma recoltelor. De lucrarea chimică a pământului se ține nu numai îngrășarea prin bălgar de vite, ci și amestecătura solului; căci s'a experimentat, că prin amestecarea solului lutos cu de cel vâros s'au nășipos încă se pot ajunge rezultate de ameliorații. Cultivatorii noștri au dat până acum prea puțin atenție lucrării chimice a pământului. Acesta fiind în parte virgin până acum lipsa unei asemenea lucrări nu a fost așa simțită. Pe venitor însă credem, că va trebui să facem și în privința aceasta tot posibilul pentru a ne asigura recolte mai abundente. Ce e drept ameliorațiile prin bălgar le practică cultivatorii de un timp foarte departat. Dar precum intrate ale agriculturii așa și aci cultivatorii esperji au făcut progrese însemnate, care îi pun în pozițiune de a obține rezultate mai bune ca noi. Ast-fel bălgarul de animale nu numai pe timpul cât se află în curte, ci după ce se transportă la câmp se dă o îngrijire foarte mare, ca sa nu se peară aproape nimic din el, ce ar fi de o utilitate în agricultură. Chiar și materiile fecale au început a se întrebuința ca îngrășământ în agricultură.

După observările și experiențele introduse în timpul din urmă în agricultură s'a constatat, că un sol neîngrășat, steril nu poate să producă semință mai multă, ca de trei mult patru ori atâtă, ca câtă a fost semănată. De semănam un hectolitr, recoltăm 3—4 hl. semință ceea-ce nici

lucrul cel mult nu se rentează. Pe când, dacă solul ar fi îngrășat cu bălgar de animale ar produce încă o dată atâtă semință și după un hectolitr am putea recolta 8, din care apoi jumătate ar fi venitul nostru curat.

Nu puțin contribuie și calitatea seminței pentru a avea recoltă abundentă. Proverbul; „ce seminți aceea răsare, are și în agricultură o însemnată deosebită. Triorii ce cultivatorii noștri le întrebuințează la curățirea seminței sunt încă pe de parte de a ne putea da o semință curată și sănătoasă, căci s'a observat că ele pe lângă toată măiestria fabricațiunii mai lasă în grâu și semința de burieni.

Din acest punct de vedere plecând, agricultorii ca Hallet, Mocri etc., au început ameliorarea seminței prin selecțiune purcând de la un singur individ. Ast-fel Hallet a ales dintr'un agru spicel cel mai frumos și desvoltat, pe care semănând la un loc deosebit, după un an din spicel răsărite a ales iar pe cel mai bine desvoltat. Pe acesta apoi l'a semănat în continuu până a ajuns a prăsi un grâu propriu numit grâu Hallet. Mulți din cultivatorii noștri vor reflecta poate, că pe calea aceasta e foarte greu de a ajunge la un grâu propriu. Iată însă ce zice Hallet în privința aceasta: astăzi (în Decembrie 1861) am 6 pogoane semănată cu semința, ce am obținut-o dintr'un singur bob de grâu, semănat înainte de aceasta cu doi ani, iar din aceste 6 pogoane unul este semănat cu grâu ce l'am obținut dintr'un singur spic a cărui boabe le am semănat în anul 1860.

Și noi credem, că până când cultivatorii noștri nu vor urma o procedură analogă cu a lui Hallet, nu vor putea obține un grâu propriu, căci după experiențele mai noi s'a constatat, că semințele nu numai de grâu, ci și de alte plante se acimitează foarte greu în părțile noastre.

Să resumăm: lucrări mecanice mai bune și corespunzătoare, ameliorații chimice atât prin îngrășăminte de animale, cât și prin amestecarea solului mai estinsă, curățirea seminței nu numai prin triorie ci prin un sistem de selecțiune bună-oră ca a lui Hallet, sunt principalele mijloace, care ne pot da recoltele cele mai abundente.

(E. N.)

ECOURI STREINE

Cea mai mare cuirasață engleză. — În Portsmouth se va lansa la 8 Septembrie o cuirasață, ce va fi cea mai mare navă cuirasață ce a avut Anglia. Aceasta e nava *Trafalgar* cu turnuri, construită din oțel, care intrunește un deplasament de 11.940 tone cu mașine de o forță de 12.000 cai, prin care constructorii ei speră că i-au dat o înțea de plutire de 16 și jum. noduri pe oră. Cuirasa e groasă de 14 și de 20 degete și nava e armată cu berbeci puternici și cu tunuri sistem nou de câte 67 tone și cu un număr oare-care de torpile și tunuri de calibrul mai mic. Tunurile cele mari vor arunca proiectile în greutate de o jumătate tonă, pentru care se va cere o umplutură de pulbere de 250 funți.

Un poet sârbesc distins. — Se telegrafiază din Belgrad ziarului *Pester Lloyd*: Presa sârbescă radicală înregistrează cu multă satisfacție faptul, că principele Nichita de Muntenegru a donat poetului sârbesc I. Iovanović o casă și o moșie. Principele decorase pe numitul poet și cu un grad înalt al ordinului *Danilo I. Iovanović*, al cărui frate dela 1 Ianuarie viitor are se publice un nou ziar panslavist, încă este cunoscut ca un aderent zelos al ideilor

panslaviste. Se poate, că principele Nichita n'a voit de cât să onoreze pe poetul conațional, destul însă, că presa radicală sârbescă nu lasă să treacă ocaziunea, de a exploata cazul și politicește.

Un monstru. — Aproape de Porto-Ré s'a prins nu de mult un mare pește-crocodil (Hai), lung de 4 metri și jumătate și greu de 1460 kilograme. Acest monstru maritim s'a expus spre a fi văzut de toți. În stomachul lui s'au găsit, între altele, o pește de cisme și resturi de membre omeștești.

Cruzimă orientale. — În India circulă cele mai rele relații despre cruzimea Emirului Abdurrahman al Afganistanului. O foaie din Calcutta povestește despre executarea lui Taimur Șah, capu revoltei din Herat. Taimur a fost dus într-o piață publică unde i s'a smuls barba, apoi ofițerii superiori ai armatei l'au omorât cu pietri Parwana Khan, guvernator orașului, a aruncat prima piatră. Se zice, că Taimur, un bărbat prea robust, n'a murit îndată de și a fost acoperit cu pietrele căzute asupra'i. După două zile sentinela observă că se mișcă ceva sub pietri. Apropindu-se, auzi pe taimur zicând: «O făptură a lui Dumnezeu, vin-o și mă omoară, ca să scap de suferințe!» Relatându-se aceasta Emirului, el porunci ca Taimur să fie ucis. — O altă versiune spune, că Taimur ar fi murit în același zi, în care a fost lapidat, dar nepotu său a trăit încă două zile sub grămada de pietre.

Sfâșiat de câini. — O foaie din Odesa povestește următoarea întâmplare:

«Un ténér de 26 ani, isprăvindu-și lucrul, s'a dus să se scalde într'un lac al stăpânului său. Nu intrase bine în apă, și păzitorii cânilor proprietății deslegă pe câinii din aceștia spre a-l plimba. Câni detersă pe mal peste hainele ténérului și le rupse bucăți; apoi săriră în apă, năvăliră asupra nifericului ténér și începură să-l muște de unde l'apneacă cu dinții. El nu era în stare să respingă 7 câni. Auzind strigătele nifericului oamenii alergară în ajutorul lui, li scoaseră din apă, dar nu era decât un cadavru sfîșiat.

Exploatațiunea petrolului în România

Este în genere cunoscută, atât în țară cât și în străinătate producțiunea cea mare a petrolului în România. Pentru a învedera și mai mult cât contribuie această ramură de producțiune în comerțul nostru, dăm în resumat câte-va notițe statistice, culese din sorginte oficială.

Zona petroliferă astăzi cunoscută în România se întinde în regiunea colinelor din Dâmbovița și până în Bacău inclusiv, astfel că județele din care se estrage petrolul sunt Dâmbovița, Prahova, Buzăul, Rimnicul-Sărat și Băcăul. Această zonă petroliferă este în vecinătatea straterelor de sare gemă.

În județul Dâmbovița există o însemnată exploatare la Colibași, unde petrolul se estrage din mai mult de 300 puțuri răspândite în văile Păcurei, Glodul, Păienjului și Furnicașul. Producțiunea anuală în acest centru trece de 300 tone. Se mai găsește apoi petrolul la Valea-Lungă, Valea Siclăriei, Valea-Vulcană, Valea-Ialomiței, Cobia și alte localități din același district. În județul Prahova producțiunea petrolului este dintre cele mai bogate. La Pă-

cureți, Ochiori, Măgureni, Slobozia, Drăgăneasa, Apostolache, Cămpina, Peatra-Arsă, Valea-Rea, Fundurile, Siliste, Dofnița, Slănicu, Doftana, Făureți, Scorțeni și la alte localități, exploatațiunea petrolului se face cu mare succes. La Păcureți se estrăgea petrolul încă de la anul 1835.

În județul Buzău sunt multe localități, și din cele mai exploatate, grație concursului puternic al d-lui Monteoru, proprietarul cel mai mare de asemenea producțiuni. Ast-fel este Fundul-Sărat cu peste 300 puțuri, dând anual mai mult de 1200 tone. Sunt apoi Berca, Bissoca, Beciu și altele.

În județul Râmnicu-Sărat se află de asemenea petrolul și de o calitate tot așa de bună, însă exploatațiunile nu se fac pe o scară mai întinsă, din cauza dificultății transportului. Ca localități petrolifere se recunosc: Valea-Rea, Madreni, Tigoii, Cojăși și altele.

În județul Bacău se află importante gisemente petrolifere. Centrul de exploatare cel mai principal este Moinești cu mai mult de 100 puțuri și cu o estragere anuală de vr'o 1200 tone. Apoi mai sunt localități la Stănești, Solențu, Comănești, Tețcani și altele.

Se crede după cercetările d. Coquand, care a vizitat în 1865 regiunile noastre petrolifere, că petrolul în România corespunde la două niveluri cu totul deosebite: unul la *Kocœanul superior* și altul la *Miocean*.

Producțiunea petrolului la noi a mers tot crescând, de și puțurile și alte mijloace de estragere n'au primit mai de loc perfecțiuni, aceasta dovedește bogăția petrolului din România.

Ast-fel, după datele statistice, producțiunea petrolului care era la 1862 de 3.013.000 kilograme (pentru județele Bacău, Buzău, Prahova și Dâmbovița). a ajuns la 1873 la 13.923.220 kilogr. De la 1873 până la 1886 producțiunea petrolului s'a întreit; ea se poate evalua la 40 milioane kilograme.

De și exploatarea petrolului în România este departe de a fi ajuns, gradul de desvoltare ce l'asigură avuția gisementelor sale, totuși comerțul exterior al petrolului s'a ridicat deja la un rang destul de însemnat.

Ast-fel în anul 1879, an cu desevărsire nefavorabil comerțului petrolului, exportul s'a ridicat la 3.674.000 kilograme care a dat 1.837.000 franci. Chiar această cifră, și tot face ca petrolul să fie rânduit al 16-lea produs între materiile ce exportă mai mult țara. Însă de atunci exportul a mers necontenit progresând:

În 1880 expor. s'a urcat la	9.758.638 kgr.
1881	10.378.039
1882	14.152.146
1883	17.623.562
1884	22.353.003
1885	20.986.247
1886	15.098.741

Cu alte vorbe din 3 milioane kilograme de export cum era la 1879, a ajuns în 1886, la cifra de 15 milioane kilogr. sau ta o cifră de cincî ori mai mare, și în 1884 a ajuns la 22 milioane sau la o cifră de vr'o 7 ori mai mare!

Ca calitate petrolul românesc s'a constatat a fi mai superior petrolului rusesc și galitian. Petrolul rafinat din Rusia produce o lumină fără putere și trebuie două lămpi de lumină pentru a da unei camere o lumină ce o dă o singură lampă cu petrolul românesc.

Ca cantitate de asemenea petrolul românesc nu lasă de dorit. Pe când în America apropierea unui puț de altul face ca debitul lor să se micșoreze, în România petrolul nefiltrând prin straturile ce l'conțin, este necesar ca puțurile să se apropie ori-cât mult de altul, spre a se putea estrage ast-fel cea mai mare cantitate de la

același nivel. Când puțul produce 500 litri pe zi în primul an se consideră ca abundent; cu un debit de 350 litri el este încă bun. La Colibași însă producțiunea medie a unui puț este de 1280 litri pe zi și numai când puțul produce în primele zile câte 10.300 se consideră ca abundent. Din toate punctele de vedere dar, România este o țară care merită a fi considerată între cele d'întei țări petrolifere din Europa.

În privința pădurilor România cu drept cuvânt nu e considerată mai pe jos; de ce oare nu se poate și aci ridica producțiunea și exportul?

R. P.

CRIME — DELICTE — ACCIDENTE

București

Un cititor ne roagă din nou să atragem atențiunea Mitropoliei asupra conduitei servitorilor Altarului, și că acest prilej ne relatează și o întâmplare recentă:

Duminică pe la ora 5 p. m. în grădina numită *Trocadero* din dealul Filaret (fosta casă Mehedinteanu) sosind o trăsură cu doi civili și un fost protopop, erau în așa stare degradată că la urcarea dealului spre a se așeza la o masă, a căzut fostul protopop jos așa că a provocat risul lumii toate ce se afla acolo.

Cititorii noștri își aduc aminte că acum câte-va zile am publicat că un ténér din strada Spiridon 29, anume Nicolae Popescu, fiul vânduvei Maria Preoteasa de la biserică Popa Chițu, a murit. Fiind oare-care bănueli în privința acestei morți, care cu 8 zile mai înainte a fost precedată de o bătaie a cărei victimă a fost decedatul, parchetul a deschis o anchetă.

Autopsia s'a făcut de d-nii d-rî Boicescu, Roth și Max, cari au constatat că o meningită acută a fost cauza morții, iar nicicum de o maltrare, fie internă fie externă.

În urma acestei anchete, tinerii Al. Sărădeanu și Eugenie Popiceanu, cu cari decedatul a avut o altercațiune urmată de bătaie, au fost puși în libertate. — (*Voința*).

Jud. Covurlui

Duminică, pe la ora 2 p. m. fiul d-lui locotenent Droacă, ducându-se la Dunăre ca să se scalde, și-a înecat.

Casurii de felul acesta, zice *Galați*, se întâmplă deseori fără ca cei ce sunt puși să păzească malurile fluviului să averseze la împedicarea scaldatului.

Jud. Ilfov

O crimă s'a comis în comuna Floreasca de lângă Herăstrău: un ténér, a nume Ștefan Dumitrescu, a fost înjunghiat cu un cuțit mic de o concubină a sa din comuna Floreasca, anume Sorica Tudor, care a comis această crimă din gelozie.

Pacientul a fost transportat imediat la spitalul Filantropia, unde ieri dimineață a încetat din viață.

Jud. Vlasca

Citim în *Epoca*: Azi s'a prezentat la redacțiunea noastră d-nu Pavel Tănăsescu, cărciumar din comuna Coman, plasa Călniștea, și ni s'a plâns că s'a pomenit în prăvălie în ziua de 7 Iulie cu Vasile Dumitrescu, agent al percepției locale care a început al insulta și ai cere să plătească licența fără al da recepția. Dându'i însă afară s'a pomenit cu somațiunea percepției spre a achita licența

FOIȚA ROMÂNIEI LIBERE

— 26 August 1887 — 69

EDGARD MONTEIL

STUDII OMENESCI

BABYLONIA

(Urmare).

— O să dejunăm, Tatiano? întrebă contele, dându-i brațul ca să treacă în odaia de lângă camera de culcare unde se servea de obicei dejunul; mie nu 'mi-e foame de loc.

— Dar mie!... Povestirea d-le, modul cum 'mi-ai făcut 'o, m'au intristat; nu erez să pot mânca.

— Credeam că știți despre acest eveniment trist, căci 'ți poți închipui cum noutatea a făcut înconjurul orașului la moment. Chiar acum trebuie să se vorbească că eselența sa ambasadorul Rusiei a vizitat corpul contesei Olga Putiatin, și că am fost amantul ei.

— Aci o s'o îngroape?

— Am telegrafiat la Petersburg și, astă-seară, voiți ști care este situațiunea ei de familie acolo, la Vitegva. Dacă ce 'mi spuneai este adevărat, dacă familia sa e numeroasă, voiți trimite corpul în Rusia; de alta parte, e cu puțință să se afle în cuferele sale ceva hârtii care să conțină ultima sa voință.

— Cine 'l vede de lucrul?

— Am însărcinat pe femeia sa din case să

le reguleze și să 'mi aducă hârtiile că va găsi.

— O să supraveghez și eu, adogă Tatiana. Dar de marea pierdere ce am încercat ieri seară la joc nu se vorbește?

— Oh! pontatul d-le a fost foarte comentat, după cum bine înțelegi; dar moartea contesei Olga Putiatin ocupă mai mult publicul.

Nimic nu era mai obișnuit acolo decât sinuciderea unui bărbat. În fie-car zi se găsea câte un jucător cu câte un glonț în cap, sau spânzurat de un arbor spre Friedrichstrasse. Evenimentul era spus de toată lumea cu îniște și, pe cât se putea ține tăcerea, nu era pus în ziar, ca să nu se aducă prejudiciu întreprinderii de joc.

Dar sinuciderea unei femei era cu mult mai rară; se puteau număra, — vr'o trei-patru. Babilonia din Bade, în deosebitele idiome ale amestecării limbilor, murmura acum numele Olghi Putiatin și, în fața otelului său, era o adevărată grămădire a mulțimei.

Nimeni nu pronunța numele lui Nicolae Ivanici, se gândia Tatiana; Morgaci se vede că n'a făcut nimic.

Frumoasa rusoaică cu mare greutate trecu prin mulțime și ajunse la corpul moartei, pe care femeia din casă, o servitoare foarte devotată, el apăra în contra curioșilor care strecurau un napoleon în mâna băieților otelului ca să vază pe sinucisă.

Descoperind acest trafic, Tatiana chemă pe patronul otelului, 'l făcu observațiuni că îngăduie asemenea comerț din partea servitorilor săi, și apoi dete ordine severe care fură păzite.

— Ai găsit ceva hârtii? întrebă Tatiana pe femeia din casă.

— Acestea numai, răspuse ea. Nu cum-

va oare o să păzești pe stăpâna mea după ce 'l-ai făcut atâta rău în viață?

— Te înșeli, zise Tatiana, nu 'm-am făcut nici un rău. Să duci aceste hârtii contelui Yesipovici, căci trebuie să le vază, și te vei întoarce îndată, aducând și pe d-na Rivoire, femeia mea din casă, ca să îmbrăcați pe stăpâna-ta.

Când ești femeia din casă, Tatiana, cu mare răceală, descoperi corpul Olghi Putiatin. — Da, murmură ea, era o femeie frumoasă. Iată și semnul dinților mei... nu s'ar fi șters nici odată; — iată-te dar, Olga Putiatin! poate că ai fi trăit și acum frumoasă și fericită dacă nu eșeai în calea mea!

O observa cu atențiune, și idei de dreptate și sentimente de milă o cuprindeau.

— Se zice că femeile cu aceste forme sunt teribile în pasiune... Sunt tăiate în mare, pentru fecundațiunea... Biata femeie! n'am drept s'o acuz, căci am fost mai vinovată eu către dânsa decât ea către mine. 'l luasem numele; prințul Tergukasof 'mi 'l atribuisse; el e vinovatul. Da, el m'a făcut să iau numele Olghi Putiatin, cum și titlul său, care mi silise să spun că eram, eu, din țara ei Obonet! Poate că m'era. Da, Olga Putiatin, eu sunt vinovată; e adevărat că m'ai insultat într'un salon... dar și contele Yesipovici m'a insultat și azi sunt a lui... e adevărat că m'ai pâlmit, — dar și eu te-am mușcat de piept. Eram achitate; nu în contra ta trebuia să 'm îndreptez ura, — ci în contra acelei canălii de Protopopescu care era cauza întregului rău; și azi Protopopescu este tovarășul meu, după cum contele Yesipovici este amantul meu. Iartă-mă, Olgo Putiatin, că te-am urât,

că m'am bucurat când am auzit de nenorocirea ta; era o prostie din parte'mi, ca tot ce se întâmplă în viață.

Și Tatiana Karpofna privia îndelung la moartea; și avu îndată un fel de alcunaj, ca un fulger repede, nedefinit, nepriceput, care o făcu să și vază imagina sa în locul corpului rece ce 'l sta d'înainte.

Un fior îngheț pe Tatiana Karpofna, și tremura ca frunza când femeia din casă a contesei intră cu contele Yesipovici și cu d-na Rivoire.

Tatiana neacoperind corpul, contele 'l revăzu din nou întreg, și două lacrimi 'l curseră din ochi, lacrimi prețioase la un om învățat cu durerile omeștii și obișnuit să studieze d'aproape inima omului.

Nu e nici o hârtie care să conțină voința ei supremă, zise contele. Dar consideră corp familiei sale; femeia aceasta îl va însoți; am trimes un om al meu să caute un timplar; o să vie să ia măsura pentru coșciug; am comandat de asemenea și flori. Sunt siliți însă, scumpă Tatiana, să 'l las ultimile griji, dar voi fi recunoscător de tot ce ai făcut în această tristă împrejurare.

— Lasă pe mine, răspuse Tatiana. Biata fată! îi datoresc aceasta... Doamna Rivoire m'ea ajută.

Contele făcu un semn din cap și se retrase.

Să se aducă vasul cu apă și un burete, comandă Tatiana d-nei Rivoire.

Tatiana spălă sângele ce brăzda corpul Olghi Putiatin, și luă o mică închețatură ce se formase pe rană.

Cefel, cugeta ea, — un glonț nu lasă

o urmă mai mare!... Abia se vede locul...

— Si adogă:

— Ce puțin lucru, și ce ușor e să te omori! dar cu ce pistol s'o fi servit?

Ceru pistolul de la femeia din casă.

— L'am lăsat colo, răspuse aceasta, contele l'a luat din mână.

— L'a furat cineva.

Sună îndată, și stăpânul otelului apăru.

— Trebuie să găsim pistolul care era pe acea mobilă, zise ea.

— Dar, d-nă... nu mai este acolo?..

— L'a furat cineva; găsește!..

— Oh! d-nă, nimeni din noi n'a putut pune mâna. Nu cumva l'o fi luat unul din d-nii cari au vizitat odaia?... Mă duc să caut această armă, d-nă; poate că se va găsi chiar p'aci, pe sub atâtea lucruri răsturnate și grămădite.

— Nu e aci; găsește! îndată!

Stăpânul otelului plecă fruntea.

El pusese pistolul la meza în fața a vr'o șase persoane, între cari patru Englez, un American, și un Portugez, — și'l adjudecase pe suma de 610 franci unuia dintre Englez.

Seara, Tatiana spuse contelui că nu s'a găsit pistolul.

— Eram sigur, răspuse ambasadorul, stăpânul casei, căruia îl cerea, și vinduse c'o oră mai înainte.

— Ce tâlhari!

— Așteaptă; o să vezi ce se va petrece când se va coborî corpul.

— Ce?

— Veți vedea; cunosc eu pe otelieri de pe la băi, și mai ales pe cel din Bade!

(Va urma)

